

Sygn. akt **IC 402/22**

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2023 roku

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Kuryłas

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2023 r w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko: J. J.

o zapłatę

w przedmiocie wniosku pozwanej z dnia 12.12.2023 r o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od wniosku o uzasadnienie

postanawia :

oddalić wniosek .

Sędzia Agnieszka Kuryłas

IC 402/22

Uzasadnienie postanowienia z dnia 18 stycznia 2023 r.

Pozwem z dnia 15 lutego 2022 r powód (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. wniósł o zasądzenie od pozwanej J. J. kwoty 14.010,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie i kosztami postępowania .

W dniu 17 listopada 2022 r. Sąd wydał wyrok.

W dniu 18 listopada 2022 r pozwana złożyła wniosek o sporządzenie i doręczenie pisemnego uzasadnienia wyroku z dnia 17 listopada 2022 r . Wniosek nie został opłacony .

Zarządzeniem z dnia 21 listopada 2022 r , doręczonym w dniu 06 grudnia 2022 r przewodniczący wezwał pozwaną do uiszczenia opłaty sądowej od wniosku o uzasadnienie w kwocie 100 zł – w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia wniosku .

W dniu 12 grudnia 2022 r pozwana złożyła wniosek o zwolnienie jej w całości od ponoszenia kosztów sądowych związanych ze sporządzeniem uzasadnienia wyroku z dnia 17 listopada 2022 r . W uzasadnieniu wniosku podała, że ze względu na problemy finansowe i osobiste nie jest w stanie ponieść tych kosztów bez uszczerbku utrzymania siebie i bliskich.

Zarządzeniem z dnia 14 grudnia 2022 r , doręczonym w dniu 02 stycznia 2023 r , przewodniczący wezwał pozwaną do uzupełnienia braków formalnych wniosku z dnia 12 grudnia 2022 r poprzez złożenie szczegółowego oświadczenia o stanie rodzinnym , majątku i dochodach na urzędowym formularzu – w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu wniosku .

W dniu 09 stycznia 2023 r. pozwana złożyła ww. formularz i oświadczyła w nim, że pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z mężem M. J., jest właścicielką stanowiącego odrębną własność mieszkania o powierzchni 48,9 m² położonego w S. o wartości około dwustu tysięcy złotych, nie posiada oszczędności, papierów wartościowych, innych praw majątkowych, nie posiada innych ruchomości, ani przedmiotów wartościowych. Wskazując źródła utrzymania podała, że jej mąż otrzymuje 960 zł miesięcznie z tytułu renty, a ona sama otrzymuje rentę w wysokości około 2.000 zł miesięcznie – łącznie dysponują kwotą około 2960 zł. Określając miesięczne koszty utrzymania pozwana wskazała, że składają się na nie: opłata za mieszkanie – 600 zł, opłata za prąd – 170 zł, kosmetyki – 50 zł, opłata za środki czystości, proszki – 100 zł, wydatki na leki, suplementy diety – 150 zł, wydatki na odzież, bieliznę i obuwie – 100 zł, wydatki na jedzenie – 1.300 zł, opłata za telefony – 100 zł, opłata za internet i TV – 100 zł, opłata za koszty transportu – 150 zł, inne nieprzewidziane wydatki – 200 zł. Z powyższego wynika, iż miesięczne wydatki pozwanej to kwota rzędu 3.020 zł. Pozwana podała również, że posiada także zadłużenie z tytułu nie spłaconego kredytu hipotecznego z racji braku środków.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W ocenie Sądu Rejonowego wniosek pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie uiszczenia opłaty od wniosku o sporządzenie pisemnego uzasadnienia wyroku w kwocie 100 zł nie zasługiwał na uwzględnienie, a pozwana w budżecie domowym posiada środki na uiszczenie wymaganej opłaty bez uszczerbku utrzymania koniecznego jej i rodziny.

Zgodnie z treścią art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 t.j.) zwolnienia od kosztów sądowych domagać się może osoba fizyczna, która złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny.

Zauważyć trzeba, że instytucja ta ma charakter wyjątkowy, bowiem w polskim postępowaniu cywilnym zasadą jest obowiązek ponoszenia kosztów sądowych przez osoby biorące udział w tym postępowaniu. Zwolnienie od kosztów sądowych może być stosowane jedynie w wyjątkowych przypadkach uzasadnionych szczególnie trudną sytuacją osoby ubiegającej się o przyznanie takiego zwolnienia, która wykaze, że nie posiada koniecznych na ten cel środków i nie była w stanie ich zgromadzić, ze wskazaniem przyczyn takiego stanu rzeczy. Zgodnie z utrwalonym w tej mierze orzecnictwem Sądu Najwyższego instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na trudną sytuację materialną nie mogą uiścić tych kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc winien więc w każdym wypadku poczynić oszczędności we własnych wydatkach do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dopiero, gdyby poczynione w ten sposób oszczędności okazały się niewystarczające – może zwrócić się o pomoc państwa (tak: Sąd Najwyższy w niepublikowanym postanowieniu z dnia 24 września 1984 roku, sygn. akt II CZ 104/84). Zaznaczyć w tym miejscu należy, że warunkiem uzyskania zwolnienia od kosztów sądowych nie jest tylko dopełnienie obowiązku, wynikającego z art. 102 ust. 2 ustawy kosztowej, tj. złożenia oświadczenia, ale wykazanie braku realnych możliwości poniesienia konkretnej kwoty tytułem opłaty sądowej (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 29 stycznia 2013 r., III AUz 18/13, LEX nr 1254505).

Analiza wniosku pozwanej i złożonego przez nią oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku i dochodach, w ocenie Sądu Rejonowego, nie pozostawia wątpliwości, że pozwana jest w stanie uiścić wymaganą opłatę w wysokości 100 zł i to bez obciążenia miesięcznego budżetu domowego. Składane zaś przez nią wnioski ewidentnie zmierzają do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania w sprawie. Ze złożonego oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku i dochodach wynika bowiem, że pozwana wraz z mężem dysponuje miesięcznie kwotą około 2.960 zł, która jest przeznaczana na podstawowe wydatki związane z utrzymaniem, takie jak opłata za mieszkanie, media, środki czystości, jedzenie, ale także na odzież, bieliznę i obuwie (100 zł miesięcznie) i telefony i internet TV (200 zł miesięcznie). O ile środki wydatkowane na opłaty za mieszkanie, media, wyżywienie, środki czystości wątpliwości nie budzą i wydają się być konieczne, o tyle środki wydatkowane na suplementy diety, odzież, bieliznę i obuwie jawią się jako środki wydatkowane ponad to, co związane jest z niezbędnym utrzymaniem i zaspokojeniem podstawowych

potrzeb życiowych . Skoro niniejsza sprawa dotyczy bardzo ważnej sprawy życiowej pozwanej , bo zaciągniętej przez nią pożyczki , to w pierwszej kolejności winna zabezpieczyć środki finansowe na obronę swych praw w prowadzonym przeciwko niej procesie o zapłatę . Wydaje się zdecydowaniem ważniejszym opłacenie wniosku o uzasadnienie wyroku , z którego treścią pozwana się nie zgadza , niż zakup suplementów diety , odzieży , bielizny , czy obuwia . Zresztą oczywistą sprawą jest , iż odzież , bielizna , czy zakup obuwia nie wymagają co miesięcznych zakupów , czy wymiany . Tym bardziej w sytuacji pozwanej , która wskazuje , iż nie spłaca kredytu hipotecznego za mieszkanie z powodu braku środków . W ocenie Sądu , w budżecie domowym pozwanej przynajmniej kwota 200 zł wydawana jest przez nią na cele zbyteczne , a na pewno znajduje się w nim wolna kwota 100 zł pozwalająca na uiszczenie opłaty sądowej od wniosku o uzasadnienie wyroku .

W złożonym oświadczeniu pozwana podała również , że kwotę 200 zł przeznacza na nieprzewidziane wydatki. Za takie niewątpliwie należy uznać konieczność uiszczenia opłaty od wniosku o uzasadnienie w wysokości 100 zł . Kwota ta nie przekracza możliwości finansowych pozwanej i może zostać opłacona z pieniędzy , które zwykle przeznacza na wydatki niezaplanowane, przy czym biorąc pod uwagę , że pozwana ma świadomość toczącego się przeciwko niej procesu z powództwa banku z tytułu niespłaconej pożyczki, właściwym było poczynienie oszczędności w budżecie domowym , aby móc ponieść konieczne opłaty powstałe z tego tytułu. Nadmienić należy również , iż z oświadczenia nie wynika, z jakiego powodu pozwana ponosi miesięczne koszty 150 zł z tytułu transportu. Koszty te wydają się być wątpliwe , a na pewno nie zostały przez pozwaną wykazane .

Mając na uwadze powyższe okoliczności oraz treść złożonego oświadczenia o stanie rodzinnym , majątku i dochodach Sąd Rejonowy nie miał wątpliwości , że pozwana jest w stanie uiścić kwotę 100 zł tytułem opłaty sądowej od wniosku o uzasadnienie wyroku bez najmniejszego obciążenia utrzymania koniecznego jej i rodziny . Tym samym bezzasadny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od wniosku o uzasadnienie podlegał oddaleniu , o czym orzeczono jak w sentencji postanowienia z dnia 18 stycznia 2023 r .

Sędzia Agnieszka Kuryłas